

Հայաստանի վիճակագրական համակարգի ակնարկ

Հայաստանի վիճակագրություն

Ընդհանուր տեղեկություն
 Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրական համակարգն ամբողջովին կենտրոնացված է և ֆինանսավորվում է պետական բյուջեից:
 Հայաստանի վիճակագրական ծառայության հիմնական առաքելությունն է հավաքագրել և հրատարակել վիճակագրական տվյալներ կառավարության և հասարակության օգտագործման համար:
 Հայաստանի վիճակագրական համակարգը բաղկացած է կենտրոնական սպարատից և վիճակագրության 11 մարզային գործակալություններից:
Անվանումը՝ ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայություն
Բարձրագույն մարմինը՝ ՀՀ վիճակագրության պետական խորհուրդ
Ղեկավարը՝ ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայության նախագահը, որը միաժամանակ հանդիսանում է խորհրդի նախագահը
 Ղեկավարը և խորհրդի մնացած 6 անդամները նշանակվում են Հանրապետության Նախագահի հրամանագրով՝ 6 տարի ժամկետով:

Հայաստանի վիճակագրություն

Գիրքը պետական կառավարման համակարգում
 Վարչական դիրքը. ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայությունը հանրային շահին ուղղված գործառույթներ իրականացնող մարմին է, որն իր խնդիրներն իրականացնելիս անկախ է պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից: Այն պատասխանատու է վիճակագրական աշխատանքների ծրագրի շրջանակում սպառողներին վիճակագրական տեղեկատվության տրամադրման համար:
 Վիճակագրական աշխատանքների եռամյա ծրագիրը հաստատվում է ՀՀ Ազգային ժողովի, իսկ դրա շրջանակում տարեկան ծրագրերը՝ Վիճակագրության պետական խորհրդի կողմից և ֆինանսավորվում՝ պետական բյուջեից:
 ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայության կառավարման բարձրագույն մարմինը 7 անդամից բաղկացած Վիճակագրության պետական խորհուրդն է, որն իրավասու է ընդունելու վիճակագրության բնագավառին առնչվող նորմատիվ բնույթի իրավական ուժ ունեցող ակտեր:

Հայաստանի վիճակագրություն

Համառոտ պատմություն
 Հայաստանի վիճակագրական համակարգի պաշտոնապես սկսել է գործել 1921թ., երբ ստեղծվել է Հայաստանի Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետությունը:
 Մինչ 1990թ. Հայաստանի կենտրոնական վիճակագրության վարչության վիճակագրական աշխատանքն իրականացվել է ԽՍՀՄ կենտրոնական վիճակագրության վարչության անմիջական ղեկավարության ներքո: Սկսած 1990թ. Հայաստանի վիճակագրության վարչությունը անկախ կառավարական հաստատություն էր, կառավարության հսկողության ներքո, որը կրում էր լիակատար պատասխանատվություն հանրապետությունում վիճակագրական աշխատանքների կազմակերպման համար:
 2000թ. ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայությունը ձեռք է բերել հանրային շահին ուղղված գործառույթներ իրականացնող պետական մարմնի կարգավիճակ, որն իր խնդիրներն իրականացնելիս անկախ է այլ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից:
 2008թ. ապրիլի 29-ին ՄԱԿ-ի Տնտեսական և սոցիալական խորհրդի կազմակերպական նստաշրջանում ՀՀ-ն ընտրվել է ՄԱԿ-ի վիճակագրական հանձնաժողովի նոր անդամ: Անդամակցությունը 4 տարի ժամկետով է՝ սկսած 2009թ. հունվարի 1-ից:

Հայաստանի վիճակագրություն

Իրավական հիմքերը.

- «Պետական վիճակագրության մասին» ՀՀ օրենքն՝ ընդունված 04.04.2000թ.,
- «Մարդասնամարի մասին» ՀՀ օրենքն՝ ընդունված 12.10.1999թ.,
- «Գյուղատնտեսական համատարած հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը՝ ընդունված 27.11.2008թ.
- Պետական վիճակագրական աշխատանքների ծրագրերը.
 - Պետական վիճակագրական աշխատանքների եռամյա ծրագիր /օրենք/,
 - Պետական վիճակագրական աշխատանքների տարեկան ծրագիր (նորմատիվ գերատեսչական ակտ).
- Վիճակագրության պետական խորհրդի որոշումները և այլ ազգային ու վերազգային նորմատիվային ակտերը:

Պետական վիճակագրական աշխատանքների ծրագրի կազմման սկզբունքները.

- առկա ռեսուրսների սահմանափակումները,
- վիճակագրական տեղեկություններ տրամադրողների վրա դրվող պարտականությունների ծավալը,
- ծախսերի արդյունավետությունը
- համադրելիությունը միջազգային վիճակագրական չափանիշներին
- երկարաժամկետ միջակայքում կայուն պարբերականությունը
- տարեկան կտրվածքով պետական վիճակագրությանը հատկացվող, ռեսուրսների հետ համաչափությունը,
- սպառողների պահանջարկի ուսումնասիրությունը: (Պետական վիճակագրության մասին ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդված)

Հայաստանի վիճակագրություն

Հիմնական գործառույթները
 վիճակագրական տվյալների հավաքագրում, մշակում, ամփոփում, վերլուծություն և հրատարակում, համագործակցություն համապատասխան պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ վիճակագրական տեղեկատվության հավաքագրման ոլորտում, վիճակագրական աշխատանքների մեթոդաբանության մշակում և կատարելագործում, տեղեկատվության և տվյալների հավաքագրման համակարգում միջազգային ստանդարտների վրա հիմնված համընդհանուր դասակարգման և կոդավորման համակարգին համապատասխան, վիճակագրական հետազոտությունների կազմակերպում, մարդահամարների անցկացում 10 տարին մեկ, բիզնես - ռեգիստրի ստեղծում, վարում և արդիականացում, սպառողներին վիճակագրական տեղեկատվության տրամադրում, ամփոփ վիճակագրական տեղեկատվության քափանցիկության և մատչելիության ապահովում, համագործակցություն միջազգային կազմակերպությունների և ազգային վիճակագրական ծառայությունների հետ:

Հայաստանի վիճակագրություն

Աշխատակիցների բաշխվածությունն ըստ մասնագիտությունների (որակավորման), 2008թ.

Կոդ	Մասնագիտություն	Պորցենտ
(1)	1. Տնտեսագետներ	50,0%
(2)	2. Ճարտարագետներ	20,0%
(3)	3. Մաթեմատիկոսներ	11,1%
(4)	4. Մանկավարժներ	7,3%
(5)	5. Այլ	6,5%
(6)	6. Զուհի	5,1%

Հայաստանի վիճակագրություն

Անձնակազմն ըստ կրթական մակարդակի

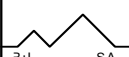
Կրթական մակարդակ	Ստորագրված
Բարձրագույն	313
այդ թվում՝ գիտության բեկնածու	8
Միջին մասնագիտական	27
Միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր	20

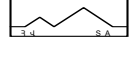
Հայաստանի վիճակագրություն

Միջազգային համագործակցության համաձայնագրեր.
 Վրդգաստանի Հանրապետություն (ստորագրված՝ 21.04.97թ. վավերացված՝ 07.05.98թ.)
 Տաջիկիստանի Հանրապետություն (ստորագրված՝ 10.03.98թ. վավերացված՝ 20.09.99թ.)
 Ռուսաստանի Դաշնություն (ստորագրված՝ 14.05.99թ. վավերացված՝ 20.09.99թ.)
 Բուլղարիա (ստորագրված՝ 01.12.99թ., վավերացված՝ 08.03.2000թ.)
 Բելառուս (ստորագրված՝ 20.09.00թ., վավերացված՝ 28.12.2000թ.)
 Փոխըմբռնման Հուշագիր Հայաստանի, Ադրբեջանի և Վրաստանի ազգային վիճակագրական ծառայությունների միջև (ստորագրված՝ 02.10.1998թ.)
 Համաձայնագիր Եվրոստատի և ՀՀ վիճնախարարության միջև արտաքին առևտրին վերաբերող վիճակագրական տվյալների փոխանակման մասին (ստորագրված՝ 23.02.99թ., վավերացված՝ 20.09.99թ.)
 Հուշագիր Ադրբեջանի, Հայաստանի և Վրաստանի ազգային վիճակագրական ծառայությունների միջև համագործակցության խորացման մասին (ստորագրված՝ 26.05.2000 թ.)
 Հուշագիր Ադրբեջանի, Հայաստանի և Վրաստանի ազգային վիճակագրական ծառայությունների միջև համագործակցության հետագա խորացման մասին (ստորագրված՝ 15.10.2002 թ.)
 Փոխըմբռնման Հուշագիր ՀՀ ԱՎԾ, ԱՊՀ միջպետական վիճկոմի, ՌԴ վիճպետկոմի միջև ԱՊՀ տարածաշրջանում միջազգային համադրումների ծրագրի իրականացման մասին (ստորագրված՝ 17.12.2003թ.)

 <p>Հայաստանի վիճակագրություն</p>
<p style="text-align: center;">Ընթացիկ հետազոտություններ.</p> <p>Եվրամիության վիճակագրական ծառայության (Եվրոստատ) SUIH-U ծրագրի «Վիճակագրություն 10» պայմանագրի շրջանակում.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ազգային հաշիվներ, - աշխատանքի վիճակագրություն, - շինարարության վիճակագրություն, <p>Շվեդական միջազգային համագործակցության զարգացման գործակալության ֆինանսավորմամբ Շվեդիայի վիճակագրական ծառայության հետ համագործակցությամբ «Մոցիայական վիճակագրությունը Հայաստանում» ծրագրի շրջանակում.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Շրջակա միջավայրի վիճակագրություն, - Գյուղացիական տնտեսությունների ռեզիստր, - Ժամանակի օգտագործման հետազոտություն <p>«Հազարամյակի մարտահրավերներ» հիմնադրամ-Հայաստան ՊՈԱԿ-ի և ՀՀ ԱՎԾ միջև ստորագրված իրականացնող կազմակերպության պայմանագրի շրջանակում.</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Կենսամակարդակի ամբողջացված հետազոտություն» ենթածրագիր

 <p>Հայաստանի վիճակագրություն</p>
<p>Միջազգային դասակարգումների օգտագործում.</p> <p>NACE Rev 1.1 ISCO-88 CPA, PRODCOM HS/CN COICOP</p> <p>Միջազգային ստանդարտներ.</p> <p>2003թ. նոյեմբերի 7-ին Հայաստանի Հանրապետությունն անդամակցեց SSՀՄ-ին (դառնալով այդ ստանդարտին անդամագրվող 54-րդ երկիրը), ըստ այդմ կատարելով նաև կարևոր քայլ՝ ուղղված երկրի վիճակագրական համակարգի համապատասխանեցմանը վիճակագրության ոլորտում միջազգային կարևոր ստանդարտներից մեկին: Հայաստանի Հանրապետությունն 3-րդ երկիրն է SSՀՄ-ին անդամակցող ԱՊՀ երկրների շարքում: Հայաստանի Հանրապետությունն ԱՄՀ տվյալների տարածման ընդհանուր համակարգին /SSՀՀ/ մասնակցող այն առաջին երկրների խմբում էր, որոնք տեղադրել են մեթատվյալները ԱՄՀ ստանդարտների տարածման տեղեկագրում, օրինակ ծառայելով տարածաշրջանի այլ երկրների համար: Այս առումով էլ ՀՀ-ն 2-րդ երկիրն է, որ, անցնելով SSՀՀ-ից SSՀՄ-ին, կրկին օրինակ է հանդիսանում SSՀՀ-ի մասնակիցների համար:</p>

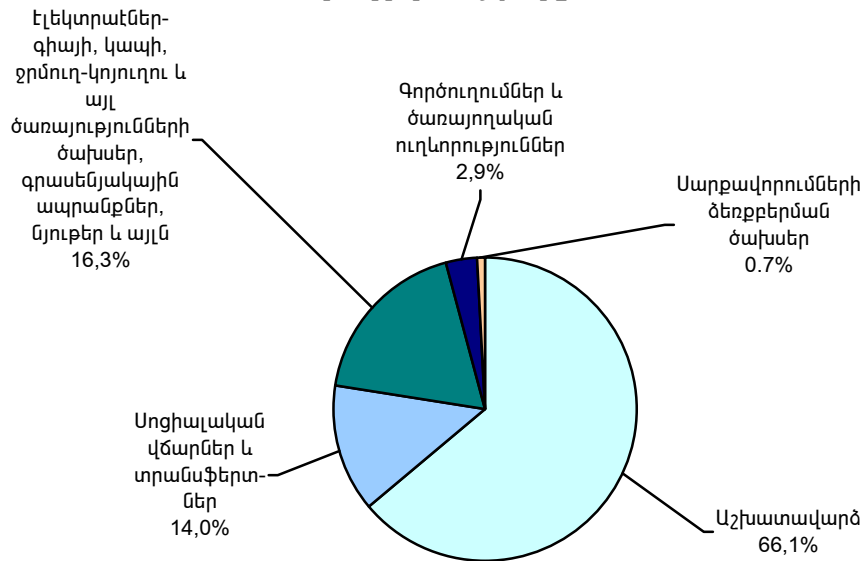
 <p>Հայաստանի վիճակագրություն</p>
<p>Ընթացիկ հետազոտություններ.</p> <p>Պետական բյուջե</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հայաստանի Հանրապետության տնային տնտեսությունների կենսամակարդակի ամբողջացված հետազոտություն 2. Գյուղատնտեսության վիճակագրություն հացահատիկի բերքահավաքի որակի վերաբերյալ հետազոտություն

 <p>Հայաստանի վիճակագրություն</p>
<p>Վերջին առանցքային հրապարակումներն անգլերեն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Վիճակագրական հրապարակումների համացանկ, 2008 2. ՀՀ վճարային հաշվեկշիռը, 2008 3. ՀՀ միջազգային ներդրումային և արտաքին պարտքի դիրքերը, 2008 4. ՀՀ արտաքին առևտուրը 2007 թվականին (դասակարգման 2-նիշ մակարդակ) 5. ՀՀ արտաքին առևտուրը 2007 թվականին (դասակարգման 4-նիշ մակարդակ) 6. ՀՀ արտաքին առևտուրը 2007 թվականին (դասակարգման 8-նիշ մակարդակ) 7. Հայաստանի վիճակագրական տարեգիրք, 2008 8. ՀՀ մարզերը թվերով, 2008 9. Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները ՀՀ-ում 2007 թվականին 10. Հայաստանի սոցիալական պատկերը և աղքատությունը, 2008 11. Հայաստանի կանայք և տղամարդիկ, 2008 12. Հայաստանը թվերով, 2008 13. Ազգային ամփոփ տվյալների էջ (էլեկտրոնային), 14. Ատլաս «Հայաստանի Հանրապետությունը մարզերով» (էլեկտրոնային), 15. Բիզնես-ռեզիստրի ընտրանքային հետազոտության գեկույց, 16. Գյուղատնտեսության ընտրանքային հետազոտության գեկույց, 17. Անհատական բնակարանային շինարարության ընտրանքային հետազոտության գեկույց , 18. «ՀՀ հաշմանդամների կենսապայմանների ընտրանքային հետազոտության գեկույց , 19. Ծինարարությունը ՀՀ-ում 2001-2005 (էլեկտրոնային), 20. Արդյունաբերություն, 1998-2003 (էլեկտրոնային), 21. ՀՀ առևտուրը և ծառայությունները (էլեկտրոնային), 22. Պարենային ապահովություն և աղքատություն, 23. Պարենային ապահովության գնահատումը Հայաստանում՝ ըստ տնային տնտեսությունների կենսամակարդակի ամբողջացված հետազոտության համառոտ գեկույց, 24. ՀՀ արտաքին և ներքին միգրացիայի ընտրանքային հետազոտության գեկույց, 25. ՀՀ սոցիալ-տնտեսական վիճակը 2006թ. հունվար-դեկտեմբերին (էլեկտրոնային)

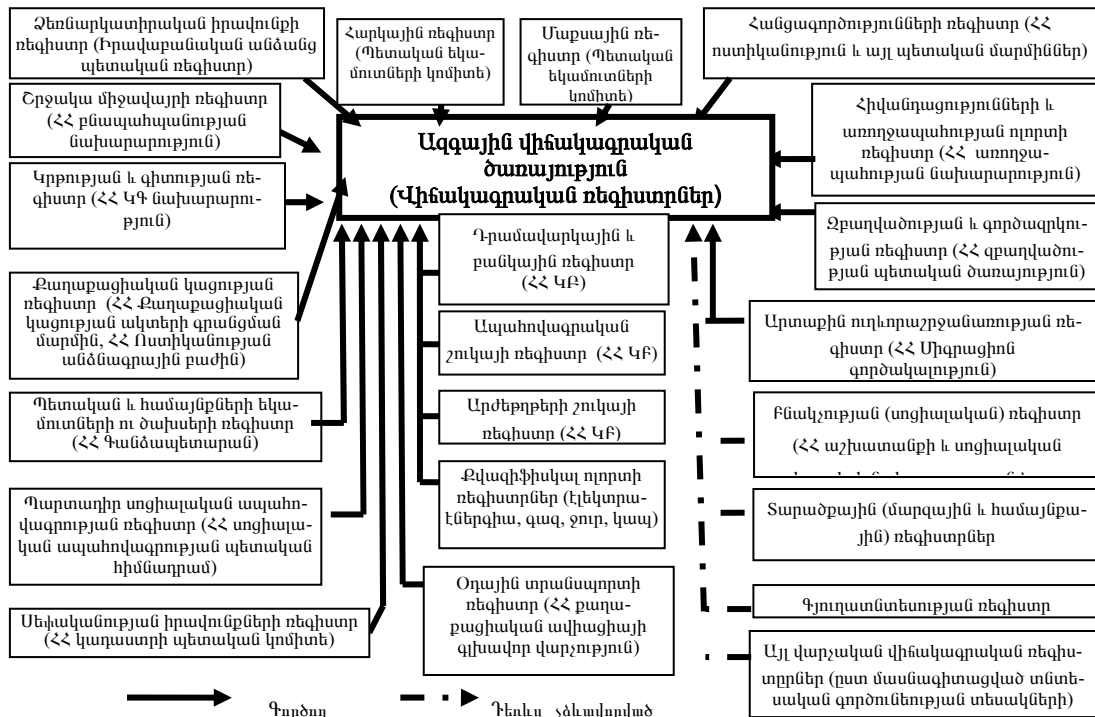
Հայաստանի վիճակագրություն

Ֆինանսներ
Ծախսերի կառուցվածքը

Հայաստանի վիճակագրություն

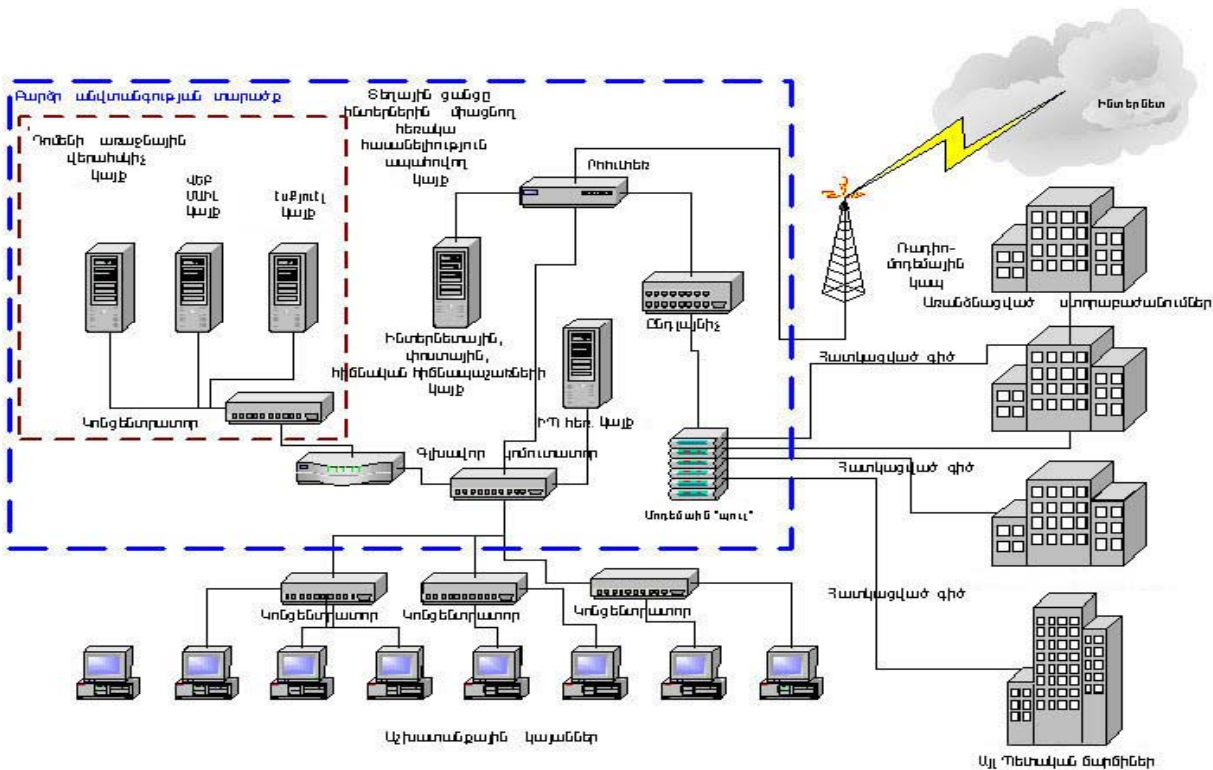
Կապը վարչական ռեզիստրների հետ

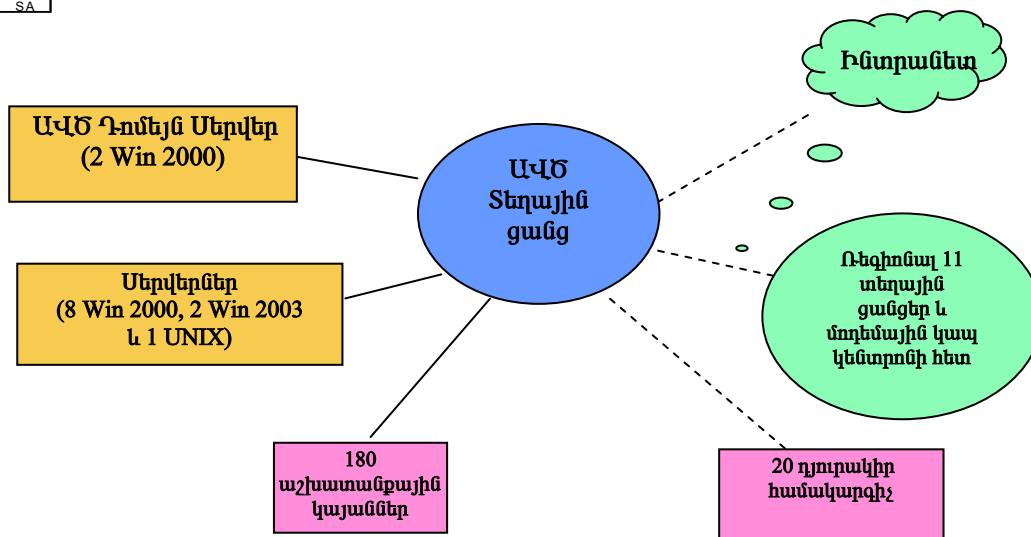

Հայաստանի վիճակագրություն

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ենթակառուցվածք
Ցանցեր, Կայքեր և Աշխատանքային կայաններ

Հայաստանի վիճակագրություն

Հայաստանի վիճակագրություն

Մարդահամար

Հայաստանի Հանրապետությունում առաջին ազգային մարդահամարն անց է կացվել 2001թ. հոկտեմբերի 10-ից -19-ը

Մշտական բնակչություն - 3 213 011,

որից

քաղաքային - 2 066 153

գյուղական - 1 146 858

տղամարդիկ - 1 541 999

կանայք - 1 671 012

Առկա բնակչություն - 3 002 594

«Հայաստանի Հանրապետության 2001թ. մարդահամարի արդյունքները» ըստ հանրապետության, ք.Երևանի և առանձին մարզերի ցուցանիշներով հրատարակումները (թվով 12), հայերեն, ռուսերեն և անգլերեն

Ինտերնետ: <http://www.armstat.am>

Հայաստանի վիճակագրություն

Գրադարան

ՀՀ ԱՎԾ-ում գործում է բաց գրադարան, որտեղ առկա են ՀՀ ԱՎԾ բոլոր վիճակագրական արտադրանքները, այլ երկրների և միջազգային կազմակերպությունների վիճակագրական հրատարակումները, մեթոդաբանական ձեռնարկներ և դասագրքեր, վիճակագրության ոլորտը կարգավորող ազգային և վերազգային իրավական բնույթի փաստաթղթեր և այլն:

Երկուշաբթի - Ուրբաթ - 9.⁰⁰ - 18.⁰⁰

Հեռախոս: (+ 37410) 52 33 56, 52 43 03

Ինտերնետ: <http://www.armstat.am>

Հասցեն: Հայաստանի Հանրապետություն,
Երևան, 0010, Հանրապետության
պողոտա, Կառավարական շենք 3,
ՀՀ ազգային վիճակագրական
ծառայություն, 721 սեն.